

საბა

საქართველოს კათოლიკეთს
ყოველთვიური მუხბე

THE MONTHLY BULLETIN OF
CATHOLICS OF GEORGIA - SABA

N10 (334) | 2023

რედაქტორის გვარდი ... 3-4

კათოლიკე ეკლესია
მსოფლიოში..... 5-6

ჩვენი ეკლესია 7-11

ჩანართიI-IV

ქრისტეს თანამედროვე
მონები 12-13

სოციალური გვარდი Iner
Georgia 14

სოციალური გვარდი -
Caritas Georgia 15

საბაუნის ქრონიკები 16

კათოლიკური
კულინარია 17

საბავშვო გვარდი 18

ინფორმაცია 19

ოქტომბერი

მისიონერთა თვე

- 4** ოქტომბერი - წმ. ფრანცისკე ასიზელი, ფრანცისკელ მამათა დღესასწაული, მ. იან სნეჟინსკის გახსენება (+2011)
- 5** ოქტომბერი - წმ. ფაუსტინა კოვალსკა, რუსთავის კათოლიკური ეკლესიის დღეობა
- 7** ოქტომბერი - სავარდის ღვთისმშობელი, რაბათის ეკლესიის დღეობა
- 9** ოქტომბერი - მ. პეტრე ხარისჭირაშვილის გახსენება (+1892)
- 18** ოქტომბერი - წმ. ლუკა მახარებლის დღესასწაული
- 22** ოქტომბერი - მისიონერთა მსოფლიო დღე, შესაწირი მისიებისათვის
- 24** ოქტომბერი - ნ. ჯუზეპე ბალდო, წმ. იოსების მცირე ასულთა დამაარსებელი
- 25** ოქტომბერი - მ. გაბრიელ ასლანიშვილის გახსენება (+1930)
- 28** ოქტომბერი - წმ. სიმონ და წმ. იუდა მოციქულთა დღესასწაული, სოხუმის კათოლიკური ეკლესიის დღეობა

გვასსოვდეს, რომ...

გახსენება, ერთი შეხედვით, უმარტივესი რამაა, მაგრამ ასე როდია, განსაკუთრებით ჩვენს ეპოქაში, სადაც ყველაფერი „გადარბენით“ კეთდება. მიუხედავად ამისა, ადამიანური გამოცდილების ყველაზე დამახასიათებელ ფაქტორებს შორის ვხვდებით გახსენებას იმ რეალობისა, რომელიც განიცადა ადამიანმა და რომლის „ნარმოდგენასა“ და „ინტერპრეტირებას“ იგი, მთელი თავისი მნიშვნელობით, ცნობიერებისა და თავისუფლების გზით ახდენს.

ადამიანური ცნობიერების განვითარება ყოველთვის კავშირშია ყოფიერებასა და ტრანსფორმაციას, წარსულსა და მომავალს შორის დიალექტიკასთან და ამ დიალექტიკურ პროცესში მეხსიერება არსებით ფუნქციას ასრულებს, რამდენადაც იგი წარმოადგენს ადამიანის განვითარების საფუძველს მომავლისათვის და მნიშვნელოვან „სასიცოცხლო მოვლენასა“ და იმედს. ყოველდღიური გამოცდილება გვასწავლის მოგონებების ფსიქოლო-

**მამა ბაბრეულე
პრაბანტინი CSS**

სტიმგელი;
ეპისკოპოსის ვიკარიუსი
ეპუმიეზიმისა და კულტურის
ღარბში; ქუთაისის,
ბათუმისა და ოზურგეთის
საკრებულოთა წინამძღვარი

გიურ და ეგზისტენციალურ მნიშვნელობას, რომლებიც ჩვენში აღიბეჭდება ავად თუ კარგად. ცნობილია, რომ ადამიანი ფლობს უსიამოვნო მოგონებების გონებიდან ნაშლის უნარს და სასიამოვნო გამოცდილებების გაძლიერებას ცნობიერი და არაცნობიერი მექანიზმებით: სახეები, მნიშვნელოვანი პიროვნებები, ადგილები ადამიანის გულსა და გონებაში „ძვირფას განძად“ ინახება, განცდილი ემოციები, ნაცნობი გარემოებები, ცხოვრებისეუ-

რედაქტორის გვირდი

ლი სიხარული და ტკივილი, თითქმის წამიერი, როგორც ახალი სასწაული: ესოდენ ჭეშმარიტი და ესოდენ რეალური!

ეს მოგონებები გვეხმარებიან საკუთარი თავის, საკუთარი უნარებისა და უმწეობის შეცნობაში. მესხიერება ადამიანისთვის ხდება ჰორიზონტი იმის მისახვედრად, რომ, როგორც მარტინ ჰაიდეგერი იტყოდა, ის „გადასროლილია სამყაროში“, სადაც ტრანსფორმაცია უფრო მეტად იძენს ავთენტურობას. თუკი ისტორია „ცხოვრების მასწავლებელია“, ისტორიული მესხიერების დაკარგვა ინდივიდის ან საზოგადოების მხრიდან ნიშნავს საკუთარი იდენტობისა და ავთენტური ურთიერთობების დამყარების უნარის დაკარგვის რისკს. მესხიერების პროცესი აუცილებელია ადამიანის სრული მომწიფების თვალსაზრისით. მესხიერების მობილიზების გარეშე ადამიანი მარად მოზარდად და უმწიფრად რჩება. ეს რამდენიმე მოსაზრება მხოლოდ იმის სათქმელად, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ადამიანისთვის გახსენება; ხოლო თუ რწმენის გამოცდილებას დავეყრდნობით, მივხვდებით, რომ რწმენა ემყარება მესხიერებას, ანუ იმის გახსენებას, თუ რამდენად დაუღალავად მოქმედებდა ღმერთი კაცობრიობის ისტორიაში და რა გააკეთა ჩვენთვის პირადად და საზოგადოებისათვის; რწმენა რჩება როგორც პასუხი, თუ ის ახსოვთ; ბევრი კარგავს რწმენას მხოლოდ იმიტომ, რომ აღარ ახსოვს, ან არავინ არის, ვინც გახსენებაში დაეხმარება.

ჩვენ, როგორც საქართველოს კათოლიკეები, ვგრძნობთ ვალდებულებას, გავიხსენოთ ჩვენი ეკლესიის ისტორიის ბოლო 30 წლის მოვლენები; მაშინ კი შევძახებთ: რამდენი ცვლილება! დამოუკიდებლობის პერიოდიდან შევარდნამდე, სააკაშვილის პერიოდიდან დღემდე... რა თქმა უნდა, ოცნება არაა; მეორე მხრივ, საერთოდ არ შეცვლილა მართლმადიდებელი ეკლესია, გარდა იმ ფაქტისა, რომ უფრო ძლიერდება ექსკლუზივიზმში, რაც ზოგჯერ ირეალურს ხდის მას; და მაინც, მიუხედავად ყველაფრისა, „საქართველოს პატარა, საყვარელი სამწყსო“, როგორც რომის პაპმა ფრანცისკემ განაცხადა 2016 წელს საქართველოში ვიზიტისას, განაგრძობს ცხოვრებას, მოღვაწეობას, რწმენას, სიყვარულს, ზეიმს, იმედს, მოთმინებას, მაღლიერებას, მიუხედავად მათი გულგრილობისა, ვინც გულგრილობას არ უნდა იჩინდეს, მათი უმოქმედობისა, ვისაც შეეძლო და მართებდა უკეთესის და უფრო მეტის გაკეთება თავისი ხალხისთვის, მათი სისუსტისა, ვინც ისე წავიდა, რომ არ იცოდა, რა მიატოვა და რისი პოვნა სურდა.

პაპის 43-ე სამოსიეულო მოგზაურობა

1-4 სექტემბერს უნმიდესი ფრანცისკე მონღოლეთს სტუმრობდა. „მონღოლეთის ახალგაზრდა კათოლიკე თემს სიხარულით შეაქვს თავისი წვლილი ქვეყნის განვითარებაში, თანადგომის, პატივისცემისა და რელიგია შორის დიალოგის კულტურას ავრცელებს, სამართლიანობისკენ, მშვიდობისკენ და სოციალური ჰარმონიისკენ მიიღწევს. ადგილობრივ კათოლიკეებს არაერთი ინიციატივა ეკუთვნის განათლების, ჯანდაცვისა და კულტურის სფეროებში“, - აღნიშნა პონტიფექსმა დედაქალაქის მთავარ მოედანზე გამართული მისასალმებელი ცერემონიის მსვლელობისას.

3 სექტემბერს უნმიდესმა მამამ სიტყვით მიმართა საერთაშორისო ეკუმენური შეხვედრის მონაწილეებს: „რელიგიურ ლიდერთა ეს შეხვედრა მონაწილეს, რომ მრავალფეროვან და თვითმყოფად რელიგიურ ტრადიციებში არსებული პოტენციალი საზოგადოების სიკეთისკენ იქნება მიმართული. თუკი სახელმწიფოთა მეთაურებიც აირჩევენ შეხვედრისა და დიალოგის გზას, გადამწყვეტ წვლილს შეიტანენ კონფლიქტების შეწყვეტაში. ჩვენ კი საქმით უნდა დავადასტუროთ ის, რასაც ვასწავლით. ყოველმა აღმსარებლობამ პატივი უნდა სცეს სხვათა რწმენას და მიზნად საყოველთაო სიკეთე დაისახოს“.

ულან-ბატორის ყინულის სასახლეში გამართულ წირვას ორი ათასი ადამიანი დაესწრო. „თქვენი ერისთვის ჩვეული რამაა მომთაბარეობის სილამაზეც და სიმძიმეც. სინამდვილეში ჩვენ ყველანი „ღვთის მომთაბარეები“, ბედნიერების მაძიებელი მომლოცველები და სიყვარულს მოწყურებული მოგზაურები ვართ. სწორედ ეს წყურვილი გვიცხადებს ცოცხალ ღმერთს, ღმერთს, რომელიც სიყვარულია, რომელიც მკლავებს გვიშლის, რათა

მისი შვილები გავხდეთ, ერთმანეთისთვის კი - დაძმა“, - აღნიშნა თავის ქადაგებაში ფრანცისკემ.

4 სექტემბერს უნმიდესმა ფრანცისკემ საზეიმოდ გახსნა „გულმონყალების სახლი“. „რათქმა უნდა, ქველმოქმედება პროფესიონალიზმს მოითხოვს, მაგრამ ის ბიზნესად არ უნდა იქცეს. ეს გულმონყალების საქმეა, სივრცეა, სადაც გასაჭირში მყოფი თანაგრძნობასა და დახმარებას პოვებს“, - მიმართა პაპმა პროექტის განმახორციელებელი საქველმოქმედო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს.

ისრაელის პრეზიდენტი კათოლიკურ მონასტერში თავდასხმა დაბმო

ისრაელის ექსტრემისტული დაჯგუფების წევრები რამდენჯერმე დაესხნენ თავს ჰაიფას წმიდა მარიამის კარმელელთა მონასტერს და კათოლიკურ ტაძარს. დაჯგუფების წევრების განცხადებით, მონასტრის ტერიტორიაზე ელისე წინასწარმეტყველის საფლავი მდებარეობს. თუმცა მონასტრის მკვიდრნი ამტკიცებენ, რომ სამარხში მხოლოდ მღვდლებისა და ბერების ნეშტები ასვენია.

ქვეყნის პრეზიდენტი ისააკ ჰერცოგი პირადად ეწვია ჰაიფას კათოლიკურ მონასტერს, რათა მის მკვიდრთათვის თანადგომა გამოეხატა. „აქ იმიტომ მოვედი, რომ ისრაელის ხალხის სახელით კიდევ ერთხელ განვაცხადო: ჩვენს სახელმწიფოში რელიგიისა და აღმსარებლობის თავისუფლება ხელშეუვალია. აქ, წმინდა მიწაზე, ჩვენს დებსა და ძმებზე, ქრისტიანებზე, თავდასხმების მოწმენი გავხდით. ეს დაუშვებელია და ამგვარი ინციდენტები უნდა აღმოიფხვრას. მადლობას ვუხდით ისრაელის სამართალდამცავ ორგანოებს დროული და ეფექტური რეაგირებისათვის“.

რუ უთხრა პაპმა რუსეთის ახალგაზრდა კათოლიკეებს?

25 აგვისტოს პაპმა რუსეთის კათოლიკე ახალგაზრდობის მე-10 შეხვედრის მონაწილეებს მიმართა. მისმა სიტყვებმა მსოფლიო მასმედიის საშუალებებში დიდი ხმაური გამოიწვია. უწმიდესმა ფრანცისკემ კი შემდეგი რამ თქვა: „ნურასდროს დაივწყებთ თქვენს მემკვიდრეობას. თქვენ დიდი რუსეთის მემკვიდრეები ხართ - წმიდანთა, მმართველთა, პეტრე პირველისა და ეკატერინე მეორის რუსეთის, დიდი კულტურისა და ადამიანობის მქონე ქვეყნის მემკვიდრეები. ნურასდროს იტყვიან უარს დიადი დედა რუსეთის მემკვიდრეობაზე“. ატეხილი ხმაურის პასუხად წმიდა საყდრის პრესსამსახურის დირექტორმა მათეო ბრუნომ საგანგებო განცხადება გააკეთა: „თავის მისასალმებელ სიტყვაში პაპმა გაამხნევა ახალგაზრდები და მოუწოდა მათ, შეინარჩუნონ და განავითარონ ის, რაც დადებითია რუსეთის კულტურულ და სულიერ მემკვიდრეობაში. რა თქმა უნდა, პაპის მიზანი იმპერიალიზმისა და იმპერიალისტი მმართველებისთვის ხოტბის შესხმა არ ყოფილა“. მონღოლეთში სამოციქულო ვიზიტის დასასრულს, თვითმფრინავის ბორტზე ჟურნალისტებთან ტრადიციული საუბრისას, თავად პაპმაც განმარტა, რომ დიდ რუსეთზე საუბრისას გეოგრაფია კი არა, კულტურა იგულისხმა. „მე ვუთხარი რუსეთის ახალგაზრდებს, რომ თავიანთი მემკვიდრეობის შენარჩუნება მართებთ. რუსეთის კულტურა ხომ ძალზე მშვენიერი და ღრმაა. ნუ გავაუქმებთ მას პოლიტიკური პრობლემების გამო. რუსეთში იყო ბნელი წლები, მაგრამ მემკვიდრეობა ხომ არსად გამქრალა. თქვენ იმპერიალიზმზე მკითხეთ. რა თქმა უნდა, იმპერიალიზმი არ მიგულისხმია. კულტურა არასდროსაა იმპერიალისტური. მართალია, იმპერიალიზმს იდეოლოგიის თავსმოხვევა სჩვევია. იდეოლოგიად გარდაქმნილი კულტურა კი შხამია. მე ის ვუთხარი რუსეთის ახალგაზრდებს, რასაც ყველგან ვამბობ: რომ მათ თავიანთი მემკვიდრეობის შენარჩუნება მართებთ“, - განმარტა პონტიფექსმა.

მას შემდეგ, რაც უკრაინამ რუსეთის წინააღმდეგ ომი დაიწყო, უწმიდესმა ფრანცისკემ არაერთხელ გამოხატა თავისი ერთმნიშვნელოვანი დამოკიდებულება როგორც ომის და აგრესორის, ისე დაზარალებული მხარის მიმართ. ასე მაგალითად, 6 სექტემბერს, ბერძნული წესის კათოლიკე ეკლესიის მღვდელმთავრებთან შეხვედრისას პაპმა რუსეთ-უკრაინის ომს „ეშმაკის საქმე“ უწოდა.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რელიგიურ საქმეთა ინსტიტუტი გამოეხმაურა უკრაინის პრეზიდენტის მრჩეველის, მიხაილო პოდოლიაკის ინტერვიუს, რომელიც მან ტელეარხ „24 საათს“ მისცა. პოდოლიაკმა განაცხადა, რომ რუსეთის ფედერაცია ვატიკანის ბანკში ინვესტიციებს ახორციელებს. ინსტიტუტმა გაავრცელა საგანგებო განცხადება, რომელშიც ნათქვამია: „გარდა იმისა, რომ ეს ქეშმარიტებას არ შეესაბამება, ამგვარი რამ უბრალოდ შეუძლებელია. ჯერ ერთი, რელიგიურ საქმეთა ინსტიტუტის კლიენტი ვერ გახდება ინსტიტუცია ან ფიზიკური პირი, რომელსაც არ აქვს მჭიდრო კავშირი წმიდა საყდართან და კათოლიკე ეკლესიასთან. მეორე: ინსტიტუტი წარმოადგენს ფინანსურ შუამავალს, რომელიც მეთვალყურეობას ექვემდებარება და თანამშრომლობს უზადო რეპუტაციის მქონე ბანკებთან, რომლებიც სანქციებს იცავენ“.

46 წლის ასაკში მიღებული კათოლიკობა

12 სექტემბერი განსაკუთრებულ დღედ იქცა მსოფლიო ფეხბურთის ლეგენდისთვის, რონალდო ლუის ნაზარიო დე ლიმასთვის, რომელიც ასევე „ფენომენოს“ მეტსახელითაა ცნობილი. „ბავშვობიდანვე რწმენა ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვანი ნაწილი იყო, თუმცა მონათლული არ ვიყავი. ახლა, ნათლისღებისა და ზიარების მერე, ვგრძნობ, რომ ხელახლა ვიშვი, როგორც ღვთის შვილი“, - დაწერა რონალდომ თავის Instagram გვერდზე 12 სექტემბერს.

მიმდინარე წელი განსაკუთრებულად გამორჩეულია სრულიად საქართველოს კათოლიკე მრევლისთვის, წელს საზეიმოდ აღინიშნება სამხრეთ კავკასიაში ლათინური წესის კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრაციის დაარსების 30-ე წლისთავი. ამ ღირსშესანიშნავ თარიღთან დაკავშირებით, ლათინ კათოლიკეთა კავკასიის სამოციქულო ადმინისტრატორის, მეუფე ჯუზეპე პაზოტოს გადაწყვეტილებით, 9 სექტემბერს წეროვანის სულიერების სავანეში შედგა ამ ისტორიული თარიღისადმი მიძღვნილი საზეიმო სინოდური კრება, რომელშიც მონაწილეობდნენ საქართველოში მოქმედი ლათინური წესის ყველა საკრებულოს წინამძღვრები, სამრევლო საბჭოებიდან არჩეული დელეგატები, ასევე, სამხრეთ კავკასიაში მოქმედი კათოლიკური ბერ-მონაზვნური ორდენებისა და საქველმოქმედო ორგანიზაციების, მედია საშუალებებისა და სასწავლო-აღმზრდელობითი დაწესებულებების წარმომადგენლები. საზეიმო შეხვედრაში საპატიო სტუმრის რანგში მონაწილეობდა მისი აღმატებულება, წმიდა საყდრის დესპანი საქართველოსა და სომხეთში, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური, ასევე, სომხეთში კამილიელთა ორდენის სამედიცინო ცენტრის წარმომადგენლები.

საზეიმო სინოდური კრება დაიწყო საგანგებოდ ამ შეკრებისათვის შედგენილი მსახურებით, რომელიც მოიცავდა შესავალ ლოცვას და შერჩეულ საკითხავებს წმიდა წიგნიდან. საკითხავების შემდგომ კრების მონაწილეებს ჰომილიით მიმართა

მისმა ყოვლადმაღალუსამღვდელოესობამ, მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ, შეკრებულ საზოგადოებას მიესალმა მისი უმაღლესობა, მეუფე ჟოზე აველინო ბეტენკური. მაღალმა იერარქებმა თავიანთ ქადაგებაში ხაზი გაუსვეს კავკასიაში კათოლიკური სამოციქულო ადმინისტრაციის შექმნისა და სამი ათწლეულის მანძილზე ადმინისტრაციის მიერ განხორციელებული საქმიანობის მნიშვნელობას, რამაც განსაზღვრა რეგიონში კათოლიკე ეკლესიის როლის ზრდა და მორწმუნეთა საკრებულოების აღორძინება, ლათინური წესის მღვდელმსახურთა პასტორალური მოღვაწეობა, რომლის შედეგიც ერთი თვალის გადავლებითაც მეტად თვალსაჩინოა. ლათინურ წესთან ერთად, საქართველოში თავისუფალი მსახურებისა და ინსტიტუციონალური აღორძინების სრული შესაძლებლობა მიეცათ აღმოსავლურ კათოლიკურ ეკლესიებსაც (სომეხთა კათოლიკური და ასირიულ-ქალდეური ეკლესიები), რომელთა მრავალრიცხოვანი მრევლი, საბჭოთა რეჟიმის მიერ ათწლეულების მანძილზე აკრძალვის გამო, ლათინური წესის მსახურებას ესწრებოდა, თუმცა მათთვის ლათინი მღვდელმსახურები სომხურ და ასირიულ ენებზეც ატარებდნენ მსახურებას, რაც უნიკალური მოვლენა გახლდათ აღმოსავლეთ ევროპის მასშტაბით.

მართლაც, გასულ საუკუნეში მოქმედი მრავალრიცხოვანი, მაგრამ ერთი სამრევლოს (თბილისის წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძარი) მემკვიდრედ დღეს მთელ კავკასიაში მოქმედი სამ

ათეულზე მეტი ლათინური წესის საკრებულოა, მათ შორის ისეთიც, რომელიც გასულ საუკუნეში არც არსებობდა. აიგო და განახლდა ახალი ტაძრები, რეგიონში სამოღვაწეოდ ჩამოვიდნენ ბერმონაზვნურ ორდენტა მისიები, ფართო ასპარეზი გაეხსნა კათოლიკურ საქველმოქმედო და საგანმანათლებლო საქმიანობას. ბოლო 25 წლის მანძილზე კი კავკასიის რეგიონი და საქართველო ორჯერ მასპინძლობდა რომის პაპებს. 1999 წელს პაპ იოანე პავლე II-ის ვიზიტი თბილისში რჩება ისტორიულ მოვლენად, როგორც ყოფილ საბჭოთა კავშირის მასშტაბით რომის პაპის პირველი სტუმრობა.

საზეიმო მისალმებების შემდგომ, საქართველოში არსებულმა სამივე ლათინური წესის სადეკანოების წარმომადგენლებმა დამსწრე საზოგადოებას წარუდგინეს სადეკანოების მასშტაბით სამი ათწლეულის მანძილზე განეული მნიშვნელოვანი საქმიანობის შეჯამება. საქართველოს ცენტრალური სადეკანოს სახელით, წარდგინება გააკეთა თბილისის მარიამის ზეცად ალყვანების საკრებულოს სამრევლო საბჭოს წევრმა, ქალბატონმა თინა კოკოჩაშვილმა. მისი მოხსენება იმდენად სრული და ამომწურავი გახლდათ, რომ, ფაქტობრივად, მთელი სამოციქულო ადმინისტრაციისა და საეპისკოპოსო კურიის შემჯამებელ ანგარიშადაც კი შეიძლება ჩაითვალოს, თუმცა არც არის გასაკვირი, რადგან მარიამის ზეცად ალყვანების საკრებულო ხომ საკათედრო ტაძარს განასახიერებს და მისი წევრები

სამოციქულო ადმინისტრაციის ყველა წამოწყებაში სხვადასხვა ფორმით აქტიურად არიან ჩართულები. საქართველოში სამოციქულო ადმინისტრაციის მიერ განხორციელებული აქტივობები ჩვენი ჟურნალის მიმდინარე წლის ნომრების ჩანართებში უფრო ვრცლად და დეტალურად არის წარმოდგენილი.

სადეკანოების წარმომადგენელთა მოხსენებების შემდგომ ყველა მსურველს, დროითი რეგლამენტის დაცვით, მიეცა შესაძლებლობა, რომ საჯაროდ გამოეხატა საკუთარი მოსაზრებები, მაღლიერება და სურვილები. მრავალ გამომსვლელთა შორის, განსაკუთრებით გამოყოფთ მამა გაბრიელე ბრატანტინისა და მამა მიხეილ სურმავას გამოსვლებს, მათ ერთგვარად შეავსეს ის დეფიციტი, რაც სხვა მომხსენებელთა გამოსვლებში უნებურად გაიპარა, კერძოდ კი, სამოციქულო ადმინისტრაციის მიერ განეულ საქმიანობასა და შედეგების შეფასებაში რატომღაც ყველას გამორჩა ჟურნალი „საბა“, ერთადერთი ბეჭდური ორგანო, რომელსაც სამოციქულო ადმინისტრაცია გამოსცემს მისი დაარსების პირველი წლიდანვე (თავდაპირველად 1993 წელს გამოიცემოდა სახელწოდებით „საქართველოს კათოლიკე“, 1994 წლიდან ეწოდა „საბა“). ჟურნალი „საბა“ წარმოადგენს ჩვენი ეკლესიის მემკვიდრეს, რომლის მიმართ ინტერესსაც იჩენს საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის ისტორიითა და დღევანდელი დანტერესებული ნებისმიერი მკითხველი. „საბა“ გახლავთ თანამედროვე

ევროპული დონის ბეჭდური გამოცემა, როგორც შინაარსობრივად, ასევე პოლიგრაფიული თვალსაზრისითაც, რომელიც, ორი წლის წინ, საქართველოს სახალხო დამცველმა და რელიგიათა საბჭომ საქართველოში ტოლერანტობის კულტურის განვითარებაში შეტანილი გამორჩეული წვლილისათვის ტოლერანტობის ქომაგის ნოდებით დააჯილდოვა. აქვე აღვნიშნავთ, რომ ამ ნოდებით დააჯილდოვდა სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტიც, რომელიც ერთადერთი უმაღლესი სასწავლებელია, ეს ჯილდო რომ დაიმსახურა.. მიმდინარე წელს კი, იგი სამხრეთ კავკასიის 50 საუკეთესო სახელმწიფო და კერძო უნივერსიტეტის რეიტინგში მოხვდა, საქართველოს, აზერბაიჯანისა და სომხეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტებთან ერთად.

ეს აღიარებები, იმ მრავალ სასიკეთო აქტივობასთან ერთად, რომელიც ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრაციისა და მასთან აფილირებული ორგანიზაციების მიერ 30 წლის მანძილზე საერთო ძალისხმევით განხორციელდა, წარმოადგენს საერთო სურათს საქართველოს კათოლიკე ეკლესიის უახლეს ისტორიაში.

დაბოლოს, ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრაციამ თავისი არსებობის 30 წლის მანძილზე მართლაც უდიდესი საქმიანობა გასწია, შეძლო აელორძინებინა გასული საუკუნის ანტირელიგიური რეპრესიებით თითქმის განადგურებული ეკლესია. მართლაც, ინსტიტუციურად კათოლიკე ეკლესია ასეთი ძლიერი არასდროს ყოფილა, თუმცა შემცირდა მორწმუნეთა რაოდენობა, მაგრამ, ქვეყანაში არსებული მიგრაციული ვითარების გამო საერთო კლერის ფონზე, კათოლიკეთა რაოდენობის კლება სრულიად კანონზომიერია და, პროცენტული თვალსაზრისით, სხვა დენომინაციებს ჩამორჩება კიდევ.

ფაქტობრივად, ეს სამი ათწლეული უნდა განვიხილოთ, როგორც საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის მთელი ისტორიის ერთი მნიშვნელოვანი, ჩამომყალიბებელი ეტაპი, რომელმაც საფუძველი მოუზადა დიდ ისტორიულ კანონზომიერებას, რომ ხანგრძლივი იძულებითი წყვეტის შემდგომ კვლავ აღდგეს საქართ-

ველოში ლათინური წესის ეპარქია, რომელიც თბილისში 1329 წელს დაფუძნდა რომის პაპ იოანე XXII-ისა და საქართველოს მეფე გიორგი IV ბრწყინვალის ერთობლივი ნებითა და იმჟამინდელი რეალობის გათვალისწინებით. ეს იქნება საქართველოს კათოლიკე მრევლის, ზოგადად, საზოგადოებისა და ადგილობრივი ლათინური წესის ეკლესიის უახლესი სამომავლო მიზანი, სურვილი და ისტორიული კანონზომიერებაც. ამ პროცესების განვითარებას კი ჩვენი ჟურნალი სისტემატურად დაუთმობს ადგილს, იმ ინტერესების გათვალისწინებით, რაც ამ მოვლენის საეკლესიო-სამართლებრივ აღსრულებას ახლავს თან.

საზეიმო სინოდური კრება კი დასრულდა ასევე საზეიმოდ და იმედიანად, უმაღლეს მღვდელმთავართა მიერ სამახსოვრო ტორტის დაჭრით, დიდი ხნის უნახავ მღვდელმსახურთა და მორწმუნეთა გულითადი მოკითხვებით, სრულიად საკრებულოებისადმი კეთილი სურვილებით, ღვთის სიყვარულისა და ადგილობრივი კათოლიკე ეკლესიის გაბრწყინების რწმენით.

შენ ხარ მღვდელი უკუნისაღმდეგ

საქართველოს ადგილობრივ კათოლიკე ეკლესიას კიდევ ერთი ახალი მღვდელმსახური შეემატა, შაბათს, 2 სექტემბერს, მარიამის ზეცად აღყვანების საკათედრო ტაძარში სამხრეთ კავკასიაში ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორმა, მეუფე ჯუზეპე პაზოტომ ხელი დაასხა დიაკონ კონსტანტინე აკოფაშვილს. საზეიმო მსახურებაში მონაწილეობდა მისი აღმატებულება, წმიდა საყდრის დესპანი საქართველოსა და სომხეთში, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური, ასევე, საქართველოში მოღვაწე კათოლიკე სასულიერო პირები, მღვდლები და მონაზვნები, სტუმრები რომიდან: მამა სალვატორე ლუკეზი, მამა ერიკ ტუმბაი და სემინარისტი როზარიო ჯანონე; მორწმუნენი საქართველოს თითქმის ყველა კათოლიკური საკრებულოდან, დიაკონ კონსტანტინეს ოჯახის წევრები, მეგობრები. მამა კონსტანტინემ, ხელდასხმის შემდგომ, თავის პირველ სამადლობელო გამოსვლაში, ღვთისმშობელთან ერთად, მადლობა გადაუხადა თავის დედას და მას ვარდების თაიგული მიუძღვნა.

მამა კონსტანტინეს მღვდლობის სურვილი ადრეული ასაკიდან, ჯერ კიდევ ვალეში ცხოვრების დროს, გაუჩნდა, სასულიერო სემინარიაშიც ჩააბარა. ამ ათიოდე წლის წინ ყაზახეთში, ყარაგანდის სასულიერო სემინარიაშიც სწავლობდა და საკმაო წარმატებითაც, მისი სემინარიელი თანაკურსელები დღეს უკვე მღვდლები არიან. სწორედ ამ დროს მამა კონსტანტინეს ცხოვრებაში გაჩნდა ერთი საკმაოდ კანონზომიერი კითხვა საკუთარი თავისადმი, კერძოდ კი, სემინარიაში სწავლის დროს დაფიქრდა თავის სულიერ მოწოდებაზე და გადწყვიტა, რომ მას, ჯერ კიდევ საკმაოდ ახალგაზრდას, უფრო მეტი ცხოვრებისეული გამოცდილება, ცოდნა და უნარები სჭირდებოდა, ვიდრე სამუდამოდ დაუკავშირებდა თავის ცხოვრებას ღვთისადმი მსახურებას და მორწმუნეთა სულიერ მოძღვრობას ითავებდა. ახ-

ალგაზრდა სემინარისტმა სწორი გადწყვეტილება მიიღო, დროებით შეაჩერა სემინარიაში სწავლა და თვითრამდენიმე თვე, საკუთარ თავთან სისტემატური მუშაობით შეეცადა პრაქტიკული ცხოვრებისეული გამოცდილების მიღებას. მართლაც, მამა კონსტანტინე მთელი ეს წლები საქმიანობდა კურიაში, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტში იმალლებდა თეორიულ ცოდნას, სასულიერო პირებთან უშუალო ურთიერთობით და მსახურებაში სისტემატური ჩართულობით იღრმავებდა პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს, მსახურების გამოცდილებას, ხელმძღვანელობდა საქართველოს კათოლიკე ახალგაზრდების ცენტრს, ახორციელებდა სხვადასხვა საგანმანათლებლო პროექტებს, გარკვეული დროით ცხოვრობდა ქუთაისში, წმ. სტიგმელ მამათა კონგრეგაციის მისიაში, თანამშრომლობდა ჟურნალ „საბასთან“; ერთი სიტყვით, როგორც ერისკაცი, აქტიურად იყო ჩართული საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის ცხოვრებაში. გასულ წელს მეუფე ჯუზეპემ კონსტანტინე აკოფაშვილი სწავლის დასასრულებლად მიაწვინა რომში, სადაც სწავლასა და პრაქტიკულ საქმიანობას უზამებენ მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან ჩამოსული კათოლიკე ეკლესიის მსახურები. ამავე პერიოდში იგი დიაკვნად იქნა ხელდასხმული, რაც აუცილებელი საფეხურია მღვდლობის საიდუმლოსთვის. იგი ლისაბონში კათოლიკე ახალგაზრდობის მსოფლიო ფორუმშიც მონაწილეობდა, როგორც საქართველოს კათოლიკე ახალგაზრდობის დელეგაციის წევრი და პაპის კურთხევაც მიიღო.

ხელდასხმის შემდგომ მამა კოტე ერთი წლით რომში უნდა გაემგზავროს სწავლის დასასრულებლად, ამასობაში იგი კიდევ უფრო აიმაღლებს თეორიულ ცოდნას და დახვეწს სასულიერო პირისთვის აუცილებელ უნარ-ჩვევებსაც. ასე რომ, ეს წლები სრულიადაც არ არის უქმად გაცდენილი, მღვდლობა შეჯიბრი როდია ფინიშთან პირველი მისასვლელად. ადამიანმა, რომელმაც ღვთის გზა აირჩია, იცის და სწამს, რომ უანგარო მსახურების, სწავლის, საკუთარი რწმენის, ღვთისა და მოყვასის სიყვარულის მუდმივი გამოცდის წინაშეა. ამ გზაზე კი მოთმინება ყველაზე კარგი მრჩეველია.

ხელდასხმის შემდგომ მღვდელი კონსტანტინე აკოფაშვილი, ტრადიციის თანახმად, საქართველოში მოქმედ ლათინური წესის ყველა კათოლიკურ საკრებულოს ესტუმრება და წმ. ნირვეს ალაველენს. პირველი წირვა კი ახლად ხელდასხმულმა მღვდელმა თავის მშობლიურ, ვალეს ღვთისმშობლის შობის ტაძარში ალაველინა და საზეიმო სინოდურ კრებაშიც მიიღო მონაწილეობა.

ჟურნალ „საბას“ სახელით, გულწრფელად ვულოცავთ მამა კონსტანტინეს მღვდლად კურთხევას.

სატაძრო მშენებლობის ალორძინება

ახალციხის რაბათის სამონასტრო კომპლექსი

სამცხე-ჯავახეთსა და, კონკრეტულად, ქალაქ ახალციხეს, საქართველოში კათოლიკობის გავრცელების თვალსაზრისით, გამორჩეული ადგილი უკავია. XVII -XVIII საუკუნეებში ახალციხეში, რომელიც ოსმალეთის იმპერიის ერთ-ერთ გამორჩეულ საფაშოს ცენტრს წარმოადგებდა, კათოლიკობა საფუძვლიანად იკიდებს ფეხს. ამავდროულად მრავალი კათოლიკური ტაძარი აიგო. XVIII საუკუნის 50-იანი წლების ბოლოს, პოლიტიკური მოსაზრებით, თბილისიდან განდევნილი კაპუცინი მამები, აღვსილები ქართლში მალე დაბრუნების იმედით, სწორედ ახალციხეში მოქმედ მისიაში დამკვიდრდნენ. ორიოდ წელში ერეკლე მეორის დიდი თხოვნით კაპუცინები კვლავ მოიწვიეს. კაპუცინთა მისიები პირველი მსოფლიო ომის დასრულებამდე მოქმედებდნენ ოსმალეთის, ტაო-კლარჯეთისა

და შავიზღვისპირეთის ქალაქებში, სადაც მათ მრევლს ადგილობრივი ქართველები და სომხები შეადგენდნენ. სამცხე-ჯავახეთის შემოერთების შემდგომ კათოლიკეები საქართველოს სხვა რეგიონებშიც განსახლდნენ, თუმცა მათი ყველაზე მრავალრიცხოვანი დასახლებად მაინც ახალციხე რჩებოდა. ქალაქში რამდენიმე კათოლიკური ტაძარი მოქმედებდა. გასული საუკუნის 30-იან წლებში კათოლიკური ტაძრები დაკეტეს, ბერ-მონაზვნები კანონგარეშე გამოაცხადეს. ათწლეულების მანძილზე კათოლიკე მრევლის წევრები იძულებულნი იყვნენ თბილისში მოქმედნენ. პეტრე და ნმ. პავლე მოციქულთა ტაძარში ჩამოსულიყვნენ რელიგიურ რიტუალებზე დასასწრებად. სამოციქულო ადმინისტრაცია თავისი საქმიანობის დაწყების პირველი დღეებიდანვე აქტიურად ცდილობდა ახალციხეში კათოლიკური ტაძრის ან თუნდაც სამლოცველო სახ-

ლის აგებას, ამისათვის ქალაქის ცენტრში მიწის ნაკვეთი იქნა შეძენილი, თუმცა ადგილობრივი ადმინისტრაცია ყოველნაირი კანონიერი თუ უკანონო გზებით ცდილობდა, ხელი შეეშალა კათოლიკური ტაძრის ამოქმედებისათვის. მხოლოდ ამ საუკუნის პირველი ათწლეულის ბოლოს, როდესაც დაიწყო ახალციხის ციტადელის (რაბათი) გენერალური რესტავრაცია, ამ პროცესის დროს კი მიმდებარე უბნის აღდგენა გადაწყდა, ოფიციალურმა სტრუქტურებმა სამოციქულო ადმინისტრაციას გადასცეს ქალაქის ძველ უბანში არსებული ყოფილი კათოლიკური სამონასტრო კომპლექსი, თან იმ ალტერნატივით, რომ კათოლიკეები უარს იტყობდნენ, ქალაქის ცენტრში არსებულ მათ კუთვნილ მიწის ნაკვეთზე აგოთ ახალი ტაძარი.

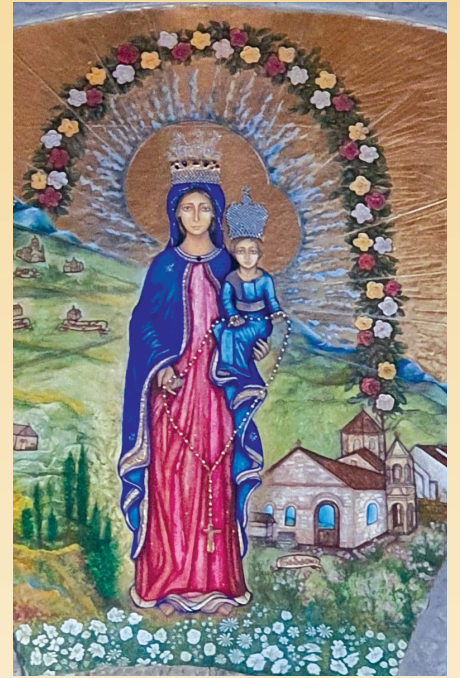
რაბათის კათოლიკური სამონასტრო კომპლექსისაგან მხოლოდ კედლები იყო დარჩენილი

და არანაირი არქიტექტურული დეტალური ნახაზები არ არსებობდა, ასე რომ, სამოციქულო ადმინისტრაციას არქიტექტურული გადანყვევის მეტი თავისუფალი არჩევანი გააჩნდა, ცხადია, საერთო ტიპური ხუროთმოძღვრული კონცეფციის ფარგლებში, რომლის დაცვაც კათოლიკური ეკლესიის ამოცანაც გახლდათ; ძეგლთა დაცვის მთავარი სამმართველო თავისი მონახაზით ითხოვდა ძეგლის აღდგენას. ეს მოთხოვნა უალტერნატივო იყო. ამ დამტკიცებული ნახაზის მიხედვით, ძეგლი კარგავდა კათოლიკური სატაძრო არქიტექტურისათვის დამახასიათებელ გარეგნულ ნიშნებს და მართლმადიდებლური ხუროთმოძღვრების იერსახეს იძენდა. გარდა ამისა, თავდაპირველ პროპორციებში ვერ გათვალეს ტაძრის გუმბათის ყელის სიმაღლე. ასე რომ, ტაძრის გუმბათმა აშკარად მართლმადიდებლური გუმბათის ფორმები შეიძინა და დამატებით, ტაძრის საერთო პროპორციებთან შედარებით, შეუსაბამოდ დაბალი გამოჩნდა. გუმბათის ყელისა და მთელი ნაგებობის ეს შეუსაბამობა ახლო მანძილიდან იმდენად

შესამჩნევი არ იყო, რამდენადაც თვალსაჩინო თავად ახალციხის სხვადასხვა, შედარებით დაშორებული, მანძილიდან. რაბათის კათოლიკური ტაძარი მთელი ქალაქის დომინანტ ნაგებობას წარმოადგენს, იგი უფრო მაღალ რელიეფზეა აგებული, ვიდრე მთავარი ციხესიმაგრის კომპლექსი და ახალციხისკენ მიმავალი მგზავრები ბევრად შორიდან და უკეთ აღიქვამენ მის არქიტექტურულ ფორმებს. გუმბათის ყელის დაბალი პროპორციაც შორი მანძილიდან უფრო თვალშისაცემია. სამწუხაროდ, დეტალი ტაძრის დასრულების შემდეგ უფრო თვალსაჩინო გახდა, მაგრამ გამოსწორება გვიან იყო. აი, ამგვარი არქიტექტურული ლაფსუსი გაიპარა, როდესაც არ გაითვალისწინეს სამოციქულო ადმინისტრაციის თვალთახედვა ტაძრის რესტავრაციის პროცესში.

რაბათის ტაძარმა, სამოციქულო ადმინისტრატორის მუდმივი ზრუნვის წყალობით, მეტად მნიშვნელოვანი სულიერი ფუნქცია იკისრა, როდესაც მეუფე ჯუზეპეს ძალისხმევით ტაძართან სამონასტრო კომპლექსიც აიგო და იქ ბენედიქტელ დედათა ორდენი დაფუძნდა. ამგვარად, ახალციხის მონასტერი ქვეყნის მასშტაბით ერთ-ერთ მთავარ ადგილობრივი მომლოცველობის კერად იქცა.

განსაკუთრებულ აღნიშვნას იმსახურებს ტაძრის შიდა სივრცის მოხატულობა, რომლის ინციატორი პირადად სამოციქულო ადმინისტრატორი, მეუფე ჯუზეპე გახლავთ. მან ტაძრის ინტერიერის მოხატვისათვის სპეციალურად ლათინური ამერიკიდან მოიწვია მხატვარი ანა ტეფელი და 2022 წლის ბოლოსათვის ახალციხის ტაძრის მოხატულობა უკვე დასრულებული გახლდათ. ამ კედლის მხატვრობასთან დაკავშირებით,

უნდა აღინიშნოს, რომ მას მთელ კავკასიაში და ალბათ პოსტსაბჭოთა სივრცეში ანალოგი არ გააჩნია. სრულიად განსხვავებული და ორგინალურია ტაძრის მოხატულობის ფორმები, კოლორიტი, კომპოზიციური აგებულება და თემატიკა, რომლის საერთო იდეური დატვირთვაა კათოლიკობის ტრიუმფი და კათოლიკობა საქართველოში, ხოლო საერთო კომპოზიციის გამაერთიანებელია წმიდა ღვთისმშობელი. ყოველი კედლისა და თალის დამამშვენებელ კომპოზიციად გვევლინება ღვთისმშობელი სხვადასხვა სასწაულებრივი გამოცხადებით, როგორცაა ჩენსტოხოვას, გვადალუპეს, ლურდის, ფატიმას და სხვა ცნობილი ხატ-სახეები. ასე რომ, ღვთისმშობელი კრავს, აერთიანებს ერთი იდეით მთელი ტაძრის მოხატულობას. ამ ცალკეულ ფრესკებში აღნიშვნას იმსახურებს საკურთხევის მარცხენა მხარის კომპოზიცია, რომელზეც ლეპანტოს ბრძოლის აპოთეოზია გამოსახული.

ლეპანტოს საზღვაო ბრძოლა 1571 წლის სექტემბერში გაიმართა, სადაც ევროპის კათოლიკური ქვეყნების საღვთო ლიგად

წოდებული კოალიციის გაერთიანებულმა ფლოტმა დაამარცხა ხმელთაშუა ზღვაზე და საბოლოო გაბატონების მოსურნე ოსმალეთის იმპერია. ბრძოლაში ორივე მხრიდან დაახლოებით 400 საბრძოლო ხომალდი მონაწილეობდა (სხვათა შორის, ამ ბრძოლაში მონაწილეობას იღებდა მომავალში საქვეყნოდ აღიარებული მწერალი მიგელ სერვანტესი). ოსმალებთან მრავალწლიანი მარცხის შემდეგ ეს იყო პაპ პიუს V-ისა და ევროპელი კათოლიკე მონარქების ერთიანობით მოპოვებული პირველი სერიოზული გამარჯვება. სრულიად მარტივი პოლიტიკური მოსაზრებებით, რუსეთის იმპერიაში, საბჭოთა რეჟიმის დროს და, სამწუხაროდ, პოსტსაბჭოთა ეპოქაშიც ლეპანტოს ბრძოლა შედარებით მიჩქმალულია, რადგან ეს იყო კათოლიკური ერთიანობის ნიშანი, რაც არის ამ ბრძოლის რელიგიურ-სიმბოლური დატვირთვა, ვინაიდან პაპ პიუს V-ის მოწოდებით, კათოლიკეთა გაერთიანებულმა ლაშქარმა თავის მფარველად გამოაცხადა წმიდა ღვთისმშობელი, რომელსაც მუდამ გამარჯვებას ევედრებოდნენ და, მართლაც, უმცირესი მსხვერპლის ფასად, კათოლიკე ერთიანმა ფლოტმა სრული დამარცხება არგუნა ოსმალეთისა და მის მოკავშირეთა ფლოტს. არაერთმა ცნობილმა ევროპელმა მხატვარმა მიუძღვნა თავისი ქმნილება ამ ისტორიულ და რელიგიურ მოვლენას, რამეთუ კათოლიკურ სამყაროში ლეპანტოს ბრძოლა ღვთისმშობლის სასწაულებრივი ძალის გამოვლენის ხილულ ნიშნად აღიქმევა. სამოციქულო ადმინისტრატორის, მეუფე ჯუზეპეს დამსახურებით კი საქართველოს კათოლიკეებიც რაბათის ტაძრის ინტერიერის მოხატულობით საერთო კათოლიკური კულტურის კონტექსტში ჩაერთვნენ.

ყურადღება უნდა შევაჩეროთ ასევე მხატვრობის კოლორიტზე, მკვეთრ, ხასხასა ფერებზე. დიდი ხნის მანძილზე მიჩნეული იყო, რომ ფერადოვანი გამა არ უნდა ყოფილიყო მსუყე ფერებით გამორჩეული; მაგალითისათვის მოჰყავდათ აღორძინების ეპოქის კედლის მხატვრობა, რომელიც შედარებით მქრქალი კოლორიტით გამოირჩეოდა. როდესაც გასული საუკუნის 90-იან წლებში იტალიაში მილენიუმისათვის მზადების დროს მასობრივი რესტავრაციები დაიწყო და ათეულობით ფრესკა და დაზგური მხატვრობის ნიმუში საუკუნეების მანძილზე დაგროვილი მტვრისა და ჭვარტლისაგან გაინმინდა, აღმოჩნდა, რომ საუკუნეების წინაც ცნობილი მხატვრები საკმაოდ მსუყე ფერებს იყენებდნენ თავიანთი კომპოზიციების შესაქმნელად. ასე რომ, რაბათის ტაძრის კედლის მხატვრობაც საერთო ევროპულ ნორმებში ჯდება. ამგვარად, შეიძლება თვალის მივადევნოთ იმ ესთეტიკურ გამომსახველობით ცვლილებებს, იმ კულტურულ ეტაპებს, რომლებიც გაიარა ამ სამი ათწლეულის მანძილზე სამოციქულო ადმინისტრაციამ სამხატვრო-შემოქმედებით პროცესში.

თუ თავდაპირველად აქცენტი უფრო ადგილობრივ კულტურულ ტრადიციებზე, ხატწერაზე კეთდებოდა და ამას მნიშვნელოვანი პოზიტიური შედეგი არ მოჰყოლია (გაიხსენოთ თუნდაც საკათედრო ტაძრის მრავალრიცხოვანი ხატით შემკობა, ან ადგილობრივი არქიტექტურული ფორმების მიბაძვა ზოგიერთი ტაძრის აგებისას, რაც ალბათ გარკვეული საზოგადოების უნდობლობის დასაძლევად უფრო იყო გამიზნული, ვიდრე მხატვრული გადამწყვეტილებით ნაკარნახევი), ბოლო ათწლეულში სატაძრო ნაგებობათა რესტავრაციის დროს ვხედავთ თანამედროვე ევროპული, კათოლიკური ესთეტიკისადმი პრიორიტეტის მინიჭებას, რაც თვითმყოფადობასა და განსაკუთრებულობას ანიჭებს საქართველოში კათოლიკურ საკულტო ხელოვნებას.

არალისა და ვალეს ტაძრების რესტავრაცია

ახალციხის რაბათის სატაძრო კომპლექსის აღდგენის პროცესში, მამა გაბრიელე ბრაგანტინის უშუალო ხელმძღვანელობით, ვალესა და არალის ტაძრებშიც განხორციელდა სარესტავრაციო სამუშაოები. ამ მხრივ,

საბანგეპო ჩანართი

საეცაპო ნიმუშად რჩება ვალეს ღვთისმშობლის შობის ტაძრის შიდა სივრცის რესტავრაცია, რაც თანამედროვე ევროპული სარესტავრაციო კონცეფციის, ნორმებისა და გემოვნების გათვალისწინებით განხორციელდა და სანიმუშო მაგალითია იმისა, თუ როგორ უნდა ხდებოდეს ათწლეულების მანძილზე არსებულ არქიტექტურულ-დიზაინერულ მოცემულობაში შემოქმედებითი ჩარევა. როდესაც ვალეს ტაძრის განახლებული ინტერიერი მოვინახულე, იტალიის ქალაქ ბარის ადრეულ შუა საუკუნეებში აგებული მთვარი ტაძარი გამახსენდა. რესტავრაციამდე ტაძარი მე-16 საუკუნის ფრესკებით იყო მოხატული. ალბათ მხოლოდ იტალიელებს აქვთ იმის ფუფუნება, რომ თითქმის ხუთასი წლის წინანდელი ფრესკები შელესილობასთან ერთად ჩამოხსნან, რათა მე-11 საუკუნის კედლები მთელი თავისი მონუმენტურობით წარმოაჩინონ. მსგავსი თამამი მიდგომა იკვეთება ვალეს ტაძრის ინტერიერის რესტავრაციის დროს. მამა გაბრიელემ, ბოლო ხანებში იტალიაში აპრობირებული სარესტავრაციო მიდგომის გათვალისწინებით, სრულიად შეცვალა ტაძრის ინტერიერის შელესილობა, მთლიანად გაათავისუფლა ინტერიერის კედლები

შედარებით ახალი პერანგისაგან და ტაძრის კედლების მონუმენტური ქვის ნყოფა გამოაჩინა. ამგვარად, სხვა ესთეტიკური სიძველისა და მონუმენტურობის თანხვედრით შექმნილი განწყობა შექმნა, რაც ტაძარში ლიტურგიაზე შეკრებილ მრევლს თუ უბრალო დამთვალიერებელს ისტორიასთან, სიძველესთან თანაზიარების განცდას უნერგავს. ვალეს ტაძრის ინტერიერის რესტავრაცია გახლავთ სამოციქულო ადმინისტრაციის ახალი ესთეტიკური ხედვის სამაგალითო ნიმუში, მაგალითი იმისა, თუ როგორი უნდა იყოს სიძველესთან სარესტავრაციო მიდგომა, რათა უფრო უკეთ წარმოჩინდეს ადრეული ხუროთმოძღვრების ფორმები. ანალოგიური მიდგომა იგრძნობა სოფელ არალის წმ. იოსების ტაძართან მიმართებაშიც. მამა მიხეილ სურმავას წინამძღვრობის დროს არალში და შემდგომ ვალეშიც გაგრძელდა სატაძრო არქიტექტურისა და მასთან არსებული ნაგებობებისა და ლანდშაფტის გამშვენიერება. მამა მიხეილის ძალისხმევით, ვალეს ტაძრის ფასადი და მიმდებარე ტერიტორია საერთო არქიტექტურულ კონცეფციას დაექვემდებარა. თამამად შეიძლება

ითქვას, რომ ბოლო ათწლეულში ვალესა და არალის კათოლიკური ტაძრები ამ სოფლების დომინანტ არქიტექტურულ ძეგლებად, მხატვრულ იერსახედ ჩამოყალიბდნენ და თუ სტუმარი ეწვევა მესხეთის ამ ორ ისტორიულ სოფელს, მთავარი ღირსშესანიშნაობის მოძიება არ გაუჭირდება. სამოციქულო ადმინისტრაციისა და ადგილობრივ კათოლიკე მღვდელმსახურთა ძალისხმევით, ვალესა და არალს გააჩნიათ გამორჩეული არქიტექტურული ძეგლები. გარდა ესთეტიკური მხარისა, კათოლიკურ ტაძრებთან შექმნილი დამხმარე ნაგებობები და სივრცეები საერთო საგანმანათლებლო ჰუმანიტარულ მისიასაც ასრულებენ; ამგვარად, ამ სატაძრო კომპლექსებს, რელიგიურ-კონფესიურ დატვირთვასთან ერთად, საზოგადოებრივ-საგანმანათლებლო ფუნქციაც დაეკისრათ. სწორედ ეს გახლავთ სამოციქულო ადმინისტრაციის ახალი ხედვა, საკულტო ნაგებობებისათვის პოლიფუნქციური და მულტიკულტურული დატვირთვის მინიჭება, ზოგად-კონფესიური გახსნილობა, გამჭვირვალობა და საჯაროობა.

ბამრძილაშა იქნება

8 საეტიბერი - უნიდესი ღვთისმშობლის შობა თქმულება დღესასწაულის შესახებ

ღვთისმშობლის შობის დღესასწაული იესო ქრისტეს დედის - უნიდესი ქალწული მარიამის ამქვეყნად შობის ხსოვნას ეძღვნება.

ახალ აღთქმაში მეტად მწირ ცნობებს ვხვდებით მარიამის ცხოვრების შესახებ, 8 სექტემბრის მოვლენა კი მხოლოდ საეკლესიო ტრადიციაშია მოცემული. უძველესი გადმოცემის მიხედვით, ქალწულ მარიამის მშობლები ღვთისმოსავები იყვნენ, იოაკიმე მეფე დავითის ოჯახის შთამომავალი იყო, ხოლო ანა - მღვდელმთავარ აარონის ოჯახიდან. ქალწული მარიამი იოაკიმესა და ანას უკვე სიბერეში შეეძინათ, მათ ზემოდან მიიღეს განსაკუთრებული აღთქმა. სახელი „მარიამი“ ბავშვს უწოდა ანგელოზმა, რომელმაც მშობლებს მისი შობის შესახებ ამცნო.

უფრო დანვრილებით თქმულების შინაარსი ასეთია: გალილეის პატარა ქალაქ ნაზარეთში ცხოვრობდა მოხუცი ცოლ-ქმარი - იოაკიმე და ანა. ორივე მეუღლე მართალი და ღვთისმოსავი იყო. წმიდა მეუღლეები იოაკიმე და ანა დიდი ხნის განმავლობაში უშვილოები იყვნენ და ძალიან წუხდნენ ამის გამო. ერთ დღეს, დიდ დღესასწაულზე, იოაკიმე იერუსალიმში ჩავიდა, რათა უფლისთვის ძღვენი მიერთმია. მაგრამ იერუსალიმის ტაძარში მყოფმა მღვდელმა არ ინდობა იოაკიმეს ძღვენის მიღება, რადგან, როგორც მაშინ მიიჩნეოდა, უშვილო კაცი „ღვთის მიერ უარყოფილი“ იყო.

შინ დარჩენილმა ანამ შეიტყო, რომ მღვდელმა უშვილობის გამო უარი თქვა მათ შემონირულობაზე და მწუხარებით შეპყრობილი იოაკიმე, სახლში დაბრუნების ნაცვლად, უდაბნოში წავიდა. უნუგეშოდ დარჩენილი ანა ბაღში გავიდა, დაფნის ხის ძირას დაჯდა და მწარედ ატირდა. ცოტა ხნის შემდეგ ცისკენ აღაპყრო ცრემლით სავსე თვალები და ხის კენწეროზე შენიშნა ბუდე, რომელშიც უსუსური ბარტყები იხსდნენ. „ჩიტებსაც კი ჰყავთ შვილები, მაგრამ სიბერეში ჩვენ მოკლებული ვართ ამ ნუგეშს“, - გაიფიქრა ანამ. უცებ მის წინაშე უფლის ანგელოზი წარდგა და უთხრა: „მუცლად-იღებ და შობ ასულს, კურთხეულს კურთხეულთა შორის, რომლის მეშვეობით იკურთხება ყოველი მინიერი ქმნილება. მისი სახელი იქნება მარიამი და მის მიერ იხსნება ყოველი ადამიანი“.

იმავე დროს, იოაკიმესაც გამოეცხადა უდაბნოში ანგელოზი და შემდეგი სიტყვებით მიმართა: „იოაკიმე! ღმერთმა შეისმინა შენი ვედრება და კეთილ-ინება მადლი მოიღოს შენზე. შენი ცოლი ანა მუცლად-იღებს და შობს ასულს, რომელიც ამქვეყნად სიხარულს მოიტანს. აი, შენთვის ნიშანი იმისა, რომ ყველაფერი, რაც ვთქვი, ახდება: წადი იერუსალიმის ტაძარში და იქ, ოქროს კარიბჭესთან, იხილავ შენს მეუღლეს, ანას, რომელსაც ეს ამბავი ვაუწყე“. გაკვირვებული და ღვთისადმი მადლიერების გრძნობით აღსავსე იოაკიმე, გახარებული, აჩქარებით გაემართა იერუსალიმისაკენ და ტაძრის მთაზე

ავიდა. იქ, როგორც ანგელოზმა აუწყა, იპოვა თავისი ცოლი ანა, ოქროს კარიბჭესთან რომ ლოცულობდა, და მაშინვე უამბო ანგელოზის გამოცხადების შესახებ. ანამაც მოუთხრო ქმარს თავისი ხილვისა და ასულის შობის აღთქმის თაობაზე. ტაძარში უფლის წინაშე ლოცვისა და თაყვანისცემის შემდეგ მეუღლეები შინ დაბრუნდნენ.

ცხრა თვის შემდეგ ანამ შვა ქალწული, უნიდესი და ყოვლადკურთხეული, უმშვენიერესი ღვთის ქმნილებათა შორის, ჩვენი ხსნის დასაწყისი, ჩვენი შუამავალი ღვთის წინაშე. ცა და დედამიწა ხარობდა მისი შობისას. ასულის დაბადების დღესთან დაკავშირებით, იოაკიმემ უხვად შესწირა უფალს ძღვნად მსხვერპლი, მიიღო კურთხევა მღვდელმთავრისა და სხვა მღვდლებისაგან, და მილოცვა ნაცნობებისგან. ყველამ გაიგო, თუ რა უდიდესი მადლის ღირსი გახდა იგი. იოაკიმემ გამართა დიდი ნადიმი, სადაც ყველა მეგობარი და ახლობელი მიიწვია. იმ დღეს უამრავი ხალხი შეიკრიბა იოაკიმესა და ანასთან. ყველანი მხიარულობდნენ და ადიდებდნენ ღმერთს.

ეკლესია ოდითგანვე განადიდებს წმიდა იოაკიმესა და ანას, როგორც „ღმრთის მშობლებს“; ჩვენი უფალი იესო ქრისტე ხომ მათი უნიდესი ასულისგან, მარიამისგან, იშვა. როდესაც ვზეიმობთ ღვთისმშობლის შობის დღესასწაულს, განსაკუთრებულ პატივს მივავებთ ქალწულ მარიამს, რამეთუ მან აღასრულა კაცობრიობის ხსნის ღვთაებრივი ჩანაფიქრი. ღვთისმშობლის შობის აღნიშვნის შესახებ პირველი ცნობები V საუკუნის მეორე ნახევრით თარიღდება. დაახლოებით ამავე დროს, დღესასწაული შევიდა საერთო საეკლესიო ლიტურგიულ კალენდარში.

საქართველოში კი ღვთისმშობლის შობის პატივსაცემად აგებული კათოლიკური ეკლესია მდებარეობს პატარა ქალაქ ვალეში.

ნეტარი ჰანა ხშანოვსკა

ჰანა ხშანოვსკა (პოლ. Hanna Chrzanowska) დაიბადა 1902 წლის 7 ოქტომბერს ვარშავაში, პოლონეთის მეცნიერების, კულტურისა და ექთნობის წინაშე დამსახურებულ ოჯახში. მამამისი, იგნაცი ხშანოვსკი, პოლონური ლიტერატურის ცნობილი პროფესორი, წარმოშობით მინათმოქმედთა კათოლიკური ოჯახიდან იყო, ხოლო დედა, ვანდა შლენკერი, ვარშაველი მრეწველების ევანგელისტური ოჯახიდან. 1910 წელს მისი მშობლები გადავიდნენ კრაკოვში, სადაც ჰანამ წარჩინებით დაამთავრა გიმნაზია. შემდეგ მან მედდის მოკლე კურსი გაიარა. 1920 წლის დეკემბერში დაიწყო პოლონური ფილოლოგიის შესწავლა იაგელონის უნივერსიტეტში, თუმცა, როგორც კი გაიგო ვარშავის საექთნო სკოლის დაარსების შესახებ, სწავლა მაშინვე შეწყვიტა და ახლად გახსნილ სკოლაში შევიდა, რათა თავი მთლიანად საექთნო საქმიანობისათვის მიეძღვნა. ეს იყო საბედისწერო გადაწყვეტილება, რომელმაც მთელი მისი შემდგომი ცხოვრების გზა განსაზღვრა. სკოლის დამთავრების შემდეგ ჰანა გაემგზავრა საფრანგეთსა და ბელგიაში, სადაც გაიღრმავა ცოდნა უშუალოდ სოციალური ექთნობის სფეროში. იგი იყო ყოველთვიური, პროფესიული ჟურნალის - „პოლონელი მედდა“ რედაქტორი; აქტიურად ერთვებოდა კანონპროექტის - „კანონი მედდის შესახებ“ მომზადებაში, რომელიც მსოფლიოში ერთ-ერთ საუკეთესოდაა აღიარებული. ჰანამ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა პოლონელი ექთნების კათოლიკური ასოციაციის დაარსებაში.

მეორე მსოფლიო ომის დაწყებამ ჰანას მრავალი ტრაგიკული გამოცდილება მოუტანა.

მას დაეღუპა მამა და ნათესავები. მიუხედავად ამისა, ის სასონარკვეთაში არ ჩავარდნილა, დაბრუნდა კრაკოვში და

მოხალისედ წავიდა პოლონეთის სოციალური კეთილდღეობის კომიტეტში და მთელი თავისი ძალისხმევა ლტოლვილების,

პატიმრებისა და დევნილების მოვლას მოახმარა. განსაკუთრებული მზრუნველობით ეკიდებოდა ობლად დარჩენილ ბავშვებს, მათ შორის, ებრაელებსაც, ეძებდა მათთვის მინდობით ოჯახებს და საცხოვრებლად უსაფრთხო ადგილებს, აწყობდა საზაფხულო ბანაკებს და საკვები პროდუქტების მოსაპოვებლად საქველმოქმედო ღონისძიებებს. ის უჩვეულო თავგანწირვით მუშაობდა, ხშირად ჯანმრთელობასა და სიცოცხლეს რისკის ქვეშ აყენებდა. ომის სისასტიკის გამოცდილებამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა მის შინაგან სამყაროზე. ეს იყო ღმერთში მხარდაჭერის ძიების, ლოცვის ძალისა და ევქარისტის ნამდვილი მნიშვნელობის აღმოჩენის დრო.

ომის დასრულების შემდეგ ჰანა ხმანოვსკამ მუშაობა დაიწყო უნივერსიტეტთან არსებულ საექტონო და ბებიაქალაქის სკოლაში სოციალური საექტონო განყოფილების ხელმძღვანელად. შემდგომ ცოდნის გასაღრმავებლად გაემგზავრა აშშ-ში. მრავალი წლის განმავლობაში იგი ასწავლიდა ვარშავის საექტონო ტრენერთა სკოლაში; როგორც ინსტრუქტორი და აღმზრდელი, იგი დიდ ყურადღებას უთმობდა ახალგაზრდა ექტონების აღზრდას. 1957 წელს ჰანამ კობეჟინის ფსიქიატრიული საექტონო სკოლის დირექტორის პოზიცია დაიკავა, თუმცა დაწესებულების მოულოდნელი ლიკვიდაციის შემდეგ, ნაადრევად პენსიაზე გავიდა. ამის მიუხედავად, ის კვლავ ერთვებოდა საექტონო საზოგადოების ცხოვრებაში. მან შეიმუშავა საყოველთაოდ აღიარებული სახელმძღვანელო - „მედდა“. პერიოდულად აქვეყნებდა პროფესიულ სტატიებს საექტონო ჟურნალებში. ჰანა ხმანოვსკა არ მალავდა თავის რელიგიურ მრწამსს და ქრისტიანული ღი-

რებულებებისადმი ერთგულებას, რასაც თავისი ცხოვრების მაგალითით ამოწმებდა. ასეთი დამოკიდებულება იწვევდა მისი სტუდენტებისა და კოლეგების პატივისცემას, კომუნისტური ხელისუფლების მხრიდან კი - უკმაყოფილებას და გარკვეულ რეპრესიებსაც.

პენსიაზე გასვლა ჰანასთვის ჩვეული საქმიანობისთვის თავის დანებებას არ ნიშნავდა. მან საკუთარი გამოცდილებიდან იცოდა მრავალი გარიყული, ყოველგვარ ზრუნვას მოკლებული და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანის გასაჭირი. ყოველივე ამან მას გადააწყვეტინა შეექმნა ეკლესიურ სტრუქტურებზე დაფუძნებული და სახელმწიფოს არაფექტური ჯანდაცვის სამსახურისგან დამოუკიდებელი სერვისი. ამ იდეით შეპყრობილმა ჰანამ მიმართა მამა კაროლ ვოიტილას, მოგვიანებით კრაკოვის ეპისკოპოსს, და მისი სახით თავისი წამოწყების ერთ-ერთი ყველაზე დიდი გულშემატკივარი და მხარდამჭერი იპოვა. საეკლესიო იერარქების მორალური და მატერიალური მხარდაჭერით, მან მოაწყო სამრევლო საექტონო დაწესებულებები კრაკოვისა და არქიეპარქიის ტერიტორიაზე. თავისი ქარიზმატული ხასიათის მეშვეობით, ჰანამ იპოვა უამრავი თანამოაზრე და მოხალისე, რომელთა შორის იყვნენ: მონაწილეები, მონაზვნები, სემინარელები, მღვდლები, ექიმები, პროფესორები და სტუდენტები. მათი დახმარებით იგი პაციენტებისთვის რეკოლექციებს აწყობდა, რაც ავადმყოფებს სიცოცხლის ხალისს უბრუნებდა. მისი ძალისხმევით, წყალობით, ფართოდ გავრცელდა სწეულების სახლში წირვის ჩატარებისა და მათთან სამწყემსო ვიზიტების ჩვეულება. ჰანა ავრცელებდა მის მიერ შე-

მუშავებულ „ექტონის სინდისის გამოცდას“. ჰაპმა პავლე VI-მ იგი დააჯილდოვა მედლით „Pro Ecclesia et Pontifice“. ჰანას შინაგანი ცხოვრება დიდწილად ყალიბდებოდა წმიდა ბენედიქტეს სულიერების შესაბამისად. 1956 წლიდან ის ტინიუკის სააბატოს ხელმძღვანელობდა. ჰანა მთელი ცხოვრების განმავლობაში ავადმყოფებსა და ტანჯულებს ემსახურებოდა, ამასთან, იგი უფრო და უფრო აცნობიერებდა, რომ ამით ემსახურებოდა ქრისტეს.

ჰანა ხმანოვსკა 1973 წლის 29 აპრილს გარდაიცვალა კრაკოვში. კრაკოვიცის სასაფლაოზე დაკრძალვის ცერემონიას ხელმძღვანელობდა კარდინალი კაროლ ვოიტილა, რომელმაც ქადაგებისას წარმოთქვა: „გმადლობთ, ჰანა, რომ იყავით ის, ვინც ჩვენ შორის განასახიერებდა ქრისტეს მიერ მთაზე ნათქვამი ქადაგების ამ ნეტარებას: „ნეტარ არიან მონაწილენი“. ისინი, ვინც ჰანას უფრო ახლოს იცნობდნენ, მონაზვნები, რომ მან გმირულად შეასრულა მოყვასის სიყვარულის მცნება, ამიტომ კრაკოველი ექტონების წრეში გაჩნდა იდეა, მისი ნეტარად კურთხევის შესახებ. 1995 წელს ექტონებისა და ბებიაქალთა კათოლიკურ ასოციაციაში შეკრებილმა ექტონებმა სთხოვეს კარდინალ მარსკის, დაეწყო საბეატიფიკაციო პროცესი. კარდინალმა, რომელიც ჰანაზე საუბრისას აღნიშნავდა, რომ ის ექთანთა საზოგადოების სინდისს წარმოადგენდა, თანხმობით უპასუხა ამ თხოვნას.

2018 წლის 29 აპრილს, ხანგრძლივი საბეატიფიკაციო პროცესის შემდეგ, ჰაპმა ფრანცისკემ ჰანა ხმანოვსკა ნეტარად შერაცხა. მისი წმიდა ნაწილები ჩამობრძანებულია საქართველოში, კამილელ მამათა სამლოცველოში.

პოლონურიდან თარგმნა
სტანისლავ ციბულსკი

ოჯახების ბანაკი - 2023

საქართველოს კათოლიკე ეკლესიის ეპისკოპოს ჯუზეპე პაზოტოს მხარდაჭერით, 2023 წლის 21-27 აგვისტოს INER Georgia-მ ოჯახების საზაფხულო ბანაკი გამართა დაბა ურეკში. შეხვედრებს, რომლის თემა იყო - „ავაგოთ ოჯახი ქრისტიანულ ღირებულებებზე“, თავდაპირველად უძღვებოდა ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო, შემდგომ კი - მამა ზურაბ კაკაჩიშვილი და და ანა მარია კრიველარი.

შეხვედრები ძალზე საინტერესოდ მიმდინარეობდა ყოველდღიურ რეჟიმში. მეტწილად ეს თემა ყოველი ჩვენგანისთვის იყო დიდი დახმარება, დაფიქრება ჩვენი ოჯახების მთავარ ღირებულებებზე, რასაც დღეს დიდად ვართ მოკლებულნი და მონყურებულნი. თემის ფარგლებში, მამა ზურამ დეტალურად ისაუბრა ძირითად ზნეობრივ სათნოებებზე: კეთილგონიერება, სამართლიანობა, სიმამაცე, თავშეკავება, რაც აუცილებლად უნდა გავატაროთ ჩვენს ქრისტიანულ ოჯახურ ცხოვრებაში...

ამ თემებთან დაკავშირებით, თითოეულ ჯგუფში იმართებოდა დისკუსია, აზრთა გაცვლა-გამოცვლა და გამოცდილებების გაზიარება. ასეთი სულიერი საზრდო მე და ჩემს მეუღლეს დიდი ხა-

ნია აღარ მიგვიღია... კეთილგონიერება და სამართლიანობა მთავარი ღირებულებაა ოჯახის სიმყარისა და სიჯანსაღისათვის, ხოლო სიმამაცე და თავშეკავება ძალიან დიდ ძალისხმევას საჭიროებს ადამიანისაგან; სიმამაცე უნდა გამოვიჩინოთ მაშინ, როდესაც პირველ ნაბიჯს ვდგამთ სიკეთისაკენ, ხოლო თავშეკავება გვმართებს, როდესაც თუნდაც დაუმსახურებლად შეურაცხვეყოფენ, ან მიდრეკილნი ვართ არაჯანსაღი ჩვევებისაკენ...

„კამპოსკოლაში“ ლოცვისა და გართობის დროც გვქონდა... ვფიქრობ, ეს შეხვედრები დიდი დახმარება იყო თითოეული ოჯახისათვის ყველანაირი თვალსაზრისით; ბავშვებს ჰქონდათ ერთმანეთთან ურთიერთობის, ზღვაზე სეირნობის, სხვადასხვა ადგილების მონახულების საშუალება.

ოჯახების სახელით, დიდ მადლობას ვუხდით „კამპოსკოლის“ ყველა ორგანიზატორს იმისთვის, რომ იზრუნეს ჩვენი ოჯახების სულიერ თუ ფიზიკურ სიჯანსაღეზე და მოგვცეს შესაძლებლობა, თუნდაც ერთი ნაბიჯით წინ წაგვეწია სულიერებისკენ მიმავალ გზაზე.

თეონა მამალაშვილი

სოციალური კაფე თბილისში

საქართველოს კარიტასმა 2018 წლიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების წინაშე არსებულ გამოწვევებზე დაიწყო მუშაობა და სოციალური კაფეს დაარსება გადაწყვიტა. გერმანიის კარიტასისა (Caritas Deutschland) და პოლონეთის საელჩოს (Polish Embassy Tbilisi) მხარდაჭერით სოციალური კაფეს სივრცეს სრული რეაბილიტაცია ჩაუტარდა, სათანადოდ აღიჭურვა ყველა საჭირო დანადგარითა და ავეჯით. საქართველოს კარიტასის სოციალური კაფეს მიზანია შშმ პირთა დასაქმების ხელშეწყობა და საზოგადოებაში სოციალური ინკლუზიის შესახებ ცნობიერების ამაღლება.

„ჩვენი კაფე გამორჩეულია განსხვავებული, უგემრიელესი დესერტებით, არომატული ყავით და იმ ადამიანებით, ვინც აქ მუშაობს. ჩვენ მომხმარებელს ვთავაზობთ უმაღლესი ხარისხის დესერტებსა და მყუდრო გარემოს; ყველაზე ხშირად გვსტუმრობენ სხვადასხვა ორგანიზაციის წარმომადგენლები. ამ ეტაპზე გვყავს ცხრა დასაქმებული, მათგან ოთხი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირია. რადგან კაფე ახლად გახსნილია, ყველაზე დიდი გამოწვევა სამუშაო პროცესების სწორად წარმართვაა“, - აღნიშნავს სოციალური კაფეს კოორდინატორი, ეველინა შაგინოვა.

დასაქმებამდე შშმ პირები გაივლიან ტრენინგებს კულინარიული უნარებისა და მომსახურების შესახებ, რათა სამუშაო პროცესში მათ თავი კომფორტულად და დაცულად იგრძნონ. ისინი ეცნობიან კაფეს აღჭურვილობასა და უსაფრთხოების წესებს; შეფ-მზარეულთან ერთად მონაწილეობენ მომზადებისა და ინგრედიენტების შერჩევის პროცესში. გამოვლინდა პარტნიორი პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებები და დღის ცენტრები. ერთ-ერთი პარტნიორია პროფესიული სასწავლებელი „იკარუსი“, ასევე, დღის ცენტრები: „ბავშვთა ოჯახის საზოგადოება“ და „ანიკა“. ტრენინგის მონაწილეთა უმეტესობა აღნიშნული ორგანიზაციების მიერ იქნა მოწოდებული. ტრენინგები გაიარა ჩვიდმეტმა ადამიანმა.

სოციალური კაფე ხელს უწყობს საზოგადოებაში ცნობიერების ამაღლებას ინკლუზიასთან დაკავშირებით. კაფე არის საზოგადოების თავშეყრის ადგილი, სადაც სტუმრები და დასაქმებული პირები თანაბრად ერთვებიან საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. სამომავლოდ ვფიქრობთ, მივყვეთ გეგმას, მოვიპოვოთ ჩვენი ნიშა ბაზარზე და ერთგული მომხმარებლის რიცხვი გავზარდოთ.

ლუკა ქიქარიძე

სულხან-საბა ორბელიანის წარმომადგენლების ოფიციალური აუდიენცია მსოფლიო პატრიარქთან

2023 წლის 31 აგვისტოს საბაუნის წარმომადგენლები ოფიციალური აუდიენციით უკვე მეორედ მიიღო კონსტანტინოპოლის მსოფლიო პატრიარქმა, მისმა უწმიდესობამ, ბართლომეოს პირველმა.

სტამბოლში ვიზიტის დროს, საბაუნის წარმომადგენლებს შესაძლებლობა მიეცათ დაეთვალიერებინათ და შეეცნოთ ქალაქის მნიშვნელოვანი ადგილები: სტამბოლის ქართველ კათოლიკეთა სავანე, ხორას მონასტერი (ამჟამინდელი კარიეს მეჩეთი), ბალიკლის მონასტერი, ფანარი, წმ. გიორგის საპატრიარქო ტაძარი და საპატრიარქო რეზიდენცია, პრინცი კუნძულები და ჰალკის მონასტერი/სემინარია.

„სტამბოლი ისტორიითა და კულტურით მდიდარი ქალაქია. აგვისტოს მინურულს მას ჩვენი უნივერსიტეტიდან მოზრდილი ჯგუფი ესტუმრა, რათა პატივისცემა დაედასტურებინა მართლმადიდებელი ეკლესიის სულიერი წინამძღვრისათვის, კონსტანტინოპოლის მსოფლიო პატრიარქ ბართლომეოსისთვის. ეს უკვე მეორედ ხდება ჩვენი უნივერსიტეტის ისტორიაში. სტამბოლის მონახულების იდეა სპონტანურად გაჩნდა რომის პაპთან წლევანდელი ვიზიტის შემდეგ. საყოველთაოდ ცნობილია აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ქრისტიანთა ამ ორი მწყემსმთავრის ხშირი კავშირები. ჩვენი უნივერსიტეტის ერთ-ერთი მთავარი მიზანიც ხომ ესაა, განათლებისა და უკეთ გაცნობის გზით არა მხოლოდ შევამციროთ წარმოსახ-

ვითი მანძილი განსხვავებულებს შორის, არამედ სულ უფრო უკეთ აღმოვაჩინოთ უცხოთა და განსხვავებულის აუცილებლობა იმისათვის, რომ თავად არ დავრჩეთ საკუთარ სივინროვეში. ჯგუფს საშუალება ჰქონდა, კიდევ ერთხელ ჩაფლულიყო სტამბოლის მდიდარ ისტორიასა და მომხიბვლელ ტრადიციებში პატრიარქთან შეხვედრამდე. მოგვეცა შესაძლებლობა, გველოცა პატრიარქთან ერთად ჯერ ბალუკლის „სიცოცხლის მომცემი წყაროს“ წმიდა მონასტერში, შემდეგ კი წმ. გიორგის საკათედრო ტაძარში, რაც ამ ვიზიტის მთავარ მოგონებად დაგვრჩება“, - აღნიშნავს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის რექტორი, მამა აკაკი ჭელიძე.

პეტრე ხარისჭირაშვილის მიერ დაარსებულ ქართველ კათოლიკეთა სავანეში ქართველ სტუმრებს სავანეზე მზრუნველი ზაზაძეების ოჯახის წარმომადგენელმა, ქალბატონმა ნატალი ზაზაძემ უმასპინძლა. საბაუნელებმა მოინახულეს წიგნთსაცავი, რომელიც ასობით ხელნაწერსა და დაბეჭდილ წიგნს მოიცავს და, ასევე, ღვთისმშობლის ეკლესია.

ვიზიტის კიდევ ერთი ამაღლებული მომენტი მსოფლიო პატრიარქისა და უკრაინის მართლმადიდებელი ეკლესიის მეთაურის, კიევის მიტროპოლიტ ეპიფანეს მიერ ერთად აღვლენილ წმ. მსახურებაზე დასწრება იყო.

კორნელოვანიძე

ბურგუნდიული ღვინის ბერმონაზვნური სათავეები

ბურგუნდიამ მსოფლიოს წარუდგინა საფრანგეთის საუკეთესო ღვინოები. ბურგუნდია შედგება სამი ძირითადი, მეტად სხვადასხვაგვარი და ერთმანეთისაგან საკმაოდ განსხვავებული მეღვინეობის ზონისაგან. ჩრდილოეთით იწარმოება შაბლის თეთრი ღვინო; კოტ-დ'ორი, ცენტრალური ნაწილი, გამოირჩევა შესანიშნავი წითელი ღვინით, რომელსაც დაძველების დიდი პოტენციალი აქვს; სამხრეთი კი - თავისი ახალი, წითელი ღვინით „ბოჟოლე“ (Beaujolais). თუმცა არსებობს კიდევ ორი, პატარა და ფართო საზოგადოებისათვის ნაკლებად ცნობილი ზონა - კოტ შალონეზი და მაკონი, რომლებიც მდებარეობს კოტ დ'ორსა და ბოჟოლეს შორის, სადაც აწარმოებენ როგორც თეთრ, ასევე წითელ ღვინოს.

თუ გვიანდელ ანტიკურ ეპოქაში და ადრეულ შუა საუკუნეებში ეპისკოპოსები წამყვან როლს ასრულებდნენ მეღვინეობაში, ბერმონაზვნობის გავრცელებასთან ერთად, ამ სფეროში ინიციატივა თანდათან, სულ უფრო და უფრო, გადადიოდა სააბატოების ხელში. პრინციპში, ეს ეხებოდა არა მხოლოდ მეღვინეობას, არამედ მთელ კულტურულ ცხოვრებას: იმ დროის საუკეთესო სკოლებს, უდიდეს სკრიპტორიუმებსა (ლათ. Scriptorium - გადამწერთა სახელოსნოები) და ბიბლიოთეკებს ფლობდნენ სააბატოები. და რაკი ყველაზე მეტი ინტელექტუალური კადრები ჰყავდათ სააბატოებს, სწორედ მათ კედლებში გამოიგონეს და დანერგეს უახლესი ტექნოლოგიები, პირველ რიგში, სოფლის მეურნეობისა და, შესაბამისად, ვენახების გაშენებისა და მეღვინეობის სფეროში. ერთ-ერთი ადრეული დასავლური სამონასტრო წესდების მიხედვით, რომელიც შედგენილია მეცნიერ-ენციკლოპედისტის, არქიეპისკოპოს ისიდორე სევილიელის მიერ, ვენახების გაშენებამოვლა-პატრონობა ეკისრებოდა სწორედ მონასტრის წინამძღვარს.

ბენედიქტელთა უძველესმა დასავლურმა ორდენმა საფუძველი ჩაუყარა სამონასტრო მეღვინეობას. წმიდა ბენედიქტეს ავტორიტეტმა, აგრეთვე იმან, რომ მან კურთხევა მისცა ბერებს, შეეძინათ ღვინო ყოველდღიურ რაციონში, ხელი შეუწყო მეღვინეობის განვითარებას. ღვინო, პურთან ერთად, სააბატოს მეურნეობის გამგის ერთ-ერთ მთავარ საზრუნავად იქცა, რომელიც ასევე თვალყურს ადევნებდა მარნის შევსებასა და ღვინის შენახვას. მონასტერში მისულ ვიზიტატორს, პირველ რიგში, უნდა შეემოწმებინა, იყო თუ არა იქ საკმარისი ღვინის მარაგი. ვიზიტატორი სავსებით კმაყოფილი დარჩებოდა, თუ სააბატოს შემოსულების შემდეგ თავის ანგარიშში დაწერდა: „მათ ღვინის მარაგი აქვთ მომავალ მოსავლამდე“.

ბენედიქტელებმა, რომელთაც მრავალი სააბატო ჰქონდათ საფრანგეთში, დაიწყეს ვაზის მოშენება, მაგრამ მათი ღიძება მალე დაჩრდილეს მათმა მოძმეებმა, რომელთაც დამოუკიდებელი, ცისტერციანელთა ორდენი დააარსეს. ეს იყო ფრანგული ორდენი, მისი სამშობლო კი - ბურგუნდია. ცისტერციანელთა ორდენი ფლობდა ქვანახშირის მალაროებს, ამუშავებდა კალისა და მარილის საბადოებს და, რა თქმა უნდა, ნერგავდა მეღვინეობას.

1098 წლის შობას, ცხრა თვის შემდეგ, რაც ბერები დასახლდნენ სიტოში (ფრ. Cîteaux - შუა საუკუნეების საფრანგეთის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და უმდიდრესი მონასტერი), მათ მიიღეს პირველი ვენახი მერსოში (ფრ. Meursault - კომუნა საფრანგეთში, ბურგუნდიის რეგიონში) ბურგუნდიის ჰერცოგ ედ I-ისგან, მერე კი სხვა ვენახებიც. ბერები გულმოდგინედ ეწეოდნენ მევენახეობას. გადმოცემის თანახმად, ისინი აღნიშნავენ: „ზედა ნაკვეთებიდან ყურძენი განკუთვნილია პაპისთვის ღვინის დასაყენებლად, შუადაც - კარდინალებისთვის, ქვედაც კი - ეპისკოპოსებისთვის“.

საუკუნეთა განმავლობაში Clos de Vougeot მიიჩნეოდა საუკეთესო ბურგუნდიულ ღვინოდ. 1371 წელს სიტოს მაშინდელმა აბატმა ჟან VI დე ბიუსიერმა 50 გალონი (დაახლოებით 228 ლიტრი) სწორედ ეს ღვინო გაგზავნა ავინიონში, სადაც იმ დროს პაპის რეზიდენცია მდებარეობდა, პაპ გრეგორიუს XI-ის არჩევის აღსანიშნავად. გარკვეული პერიოდის შემდეგ აბატ ჟან დე ბიუსიერს, რომელმაც ეს საჩუქარი გაგზავნა, კარდინალის ხარისხი მიენიჭა.

Clos de Vougeot (კლო დე ვუჟე) არის ერთ-ერთი საუკეთესო ბურგუნდიული ღვინო, რომელსაც 1937 წლიდან აქვს სტატუსი AOP (Appellation d'Origine Protégée - წარმოშობის დაცვა) და მიეკუთვნება grands crus (მაღალხარისხოვანი პროდუქტი) ღვინის უმაღლეს კატეგორიას.

სპვანი

მოთხრობა, რომლის სკოლის სახელმძღვანელოში უნდა შევიდეს

„ტკივილით და სევდით მაქვს, ბაბუ, გული სავესე... როგორღაც ამოვბობლდით მეთექვსმეტე სართულზე მე და ბაბებიაშენი, სული ძლივს ამოვიტანეთ... მარა რათ გინდა... ჩამაგვამწარა სიხარული დედაშენმა და მამაშენმა, მე იმ დახვედრას და მიღებას არ ვჩივი, ბაბუ, მაგენმა რომ იციან... რა ეშმაკი გამაჩერებს ამ ციხეში, ძალიანაც რომ შემეხვეწონ... მაგრამ შენი კოცნის უფლება კი მქონდა, ბაბუკეულა... რამდენჯერ სიზმარში დამსიზმრებინარ... რამდენჯერ წარმომიდგენია ეს დღე, მაგრამ ამას როგორ ვიფიქრებდი... ბევრი რომ არ მოგაბეზრო თავი, წუხელ შუალამეზე დედაშენის და მამაშენის ჩხუბმა გამაღვიძა... ისეთი გაბრაზებული იყო დედაშენი, თითქოს კეთროვნები ვყოლოდით სახლში, მამაშენს უჩიოდა, რა უნდოდათ, რომ ჩამოვიდნენ... ვერ მოესწრებოდნენ ჩვენს ჩასვლას და ნახვასო? ეს ეშმაკის მოგონილი აკვანი რომ ჩამოათრიეს, სირცხვილით თავი სად გამოვყოო ახლა... რა დროს ასეთი სისულელეებია... მაგამი ჩავანვენ ახლა ჩემს ნანატრ შვილსო, მომაცილე, თორემ ფანჯრიდან გადავაგდე, იცოდეთ... მამაშენი კი ეუბნებოდა რაღაცას, მაგრამ მე მეტი არაფერი გამიგონია... გული ხელით მეჭირა და გათენებას ასე დაველოდე... მოვკიდე დილას ხელი ჩემს დედაკაცს და აკვანს და უსიტყვოდ წამოვედი... ისიც კი ვერ მოვახერხე, შენთვის მეკოცნა... წვერები გაგეპარსა მაინცო, დედაშენმა...“

ვერ დავიმახსოვრე შენი სახე, ბაბუ... რომ სიზმარში მაინც დამსიზმრებოდი... მე მანდ რა გამაჩერებდა... ვზივარ ახლა ამ ვაგონში და ვუსმენ ბებიაშენის ქვითინს, ვილაცამ მკითხა, შვილები არ გყავთო... დედაკაცმა იმთავითვე უპასუხა — არაო და გული ჩამწყდა... თითქოს მეხი დამეცა მკერდზე და ჩაიტანა ჩემი გულმკერდი ქვესკნელში... ამ აკვანს კი ვაჩუქებ სოფელში ვინმეს... თუ სადმე ერთი ბავშვი დაიბადება, მაგრამ მე ხომ ის შენი სიყვარულით გავაკეთე... მინდოდა შენ დაგეძინა და ჩემი ლოცვა-მადლი დაგვეწოდა სასთუმალთან, ბაბუ... არასოდეს არ დაგავინწყდეს, რომ ადამიანები მგლები არიან და ცხვრად წუ მოაჩვენებ თავს,

თორემ შეგჭამენ, ბაბუ... დაუნდობლად შეგჭამენ... მიყვარხარ, ბაბუ... ნეტა, ისეთი ქალი დადგებოდე, ჩემს საფლავთან მოსული ამას ჩამომძახებდე: რა შვილიშვილი გაგეზარდა, ამირანო... მაგრამ მე ორი პარასკევი მიკლია და ალბათ ორ პარასკევში ეს არ მოესწრება... უფალს ებარებოდე, ჩემო მესისხლევ... გენაცვალოს შენი ბაბუღია“.

1982 წ. 25 აპრილი...

ეს წერილი რომ წავიკითხე, დედაჩემი მძიმედ იყო ავად, არც კი ვიცი, რატომ გადმომცა 20 წლის მერე, შესაძლოა, სინანულის გამო... მაგრამ მე ვიცი, რომ ასეთი საქციელი ადამიანს ოდესმე ახსენებს თავს და თვითგვემაში ვარდება... სწორედ ასე იყო დედაჩემიც... უკურნებელ სენს ებრძოდა, მაგრამ ეს არაფერი იყო მისთვის... ცდილობდა ამქვეყნიური ცოდვები მოენანია და სულ ლოცვაში ატარებდა დღეებს... და როცა დედა აღარ იყო, მისგან დატოვებული ასეთი წერილი მივიღე: „ადამიანებს მხოლოდ ცხოვრება გვასწავლის ადამიანობას... შეხედე შენს თავს სარკეში და რაც ჩემი მსგავსი დაინახო, დაასამარე... ნაშაღე და დაივიწყე, შვილო... შენს თვალებში აუცილებლად ნახავ ბაბუას სახეს... მის ლამაზ სულს და ეცადე, ამ სულით იცხოვრო... გაგიჭირდება სიკეთით ცხოვრება, მაგრამ სჯობს შენ დაგიშვონ რამე, ვიდრე სხვას ატკინო... არ მისცე თავს უფლება, ჩემი გენი დაგეპატრონოს... ებრძოლე ჩემს ცუდს შენში, შვილო... და ილოცე ჩემი სასტიკი სულისთვის... ილოცე, გთხოვ“.

მას შემდეგ წლები გავიდა... როგორც იქნა, ექიმის დიპლომი ავიღე და ოჯახიც შევექმენი... ისეთი ბედნიერი ვიყავი, როცა გავიგე, რომ პატარას ველოდებოდი... მეუღლე სიხარულით ცას ეწია, სახლის სხვენი გამოალო... გამიკვირდა, იქ რას ეძებს მეთქი... სხვენიდან დიდი რახარუხით რაღაც ჩამოიტანა კიბეზე... სახტად დავრჩი... მითხრა, ჩვენი შვილი აკვანში უნდა გაიზარდოს როგორც წამდვილი ქართველიო... მეც ამ აკვანში გავიზარდე და ჩემი შვილიც ასე იქნებოაო, გამეცინა... რა დროს აკვანია, საიდან მოიტანე, ან სად ნახე მეთქი... სიტყვა ბანზე ავუგდე... ოცდაშვიდი წლის წინ მამას და დედას, რომელიც ჩემზე ორსულად ყოფილა, მატარებელში ვილაც მოხუცებთან უმგზავრიათ და იმათ უჩუქები-ათო... გავშრი... მერე დიდხანს, გაგიჟებით ვკოცნიდი დამტვერილ, დაობებულ აკვანს და დროდადრო ტირილწარევი სიცილით ავხედავდი მეუღლის გაოცებულ თვალებს...

ვატიკანის ელჩი საქართველოს ტოვებს

ვატიკანის ელჩი საქართველოში, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური კავკასიას ტოვებს. იგი საქართველო-სა და სომხეთში წმიდა საყდრის დესპანი აღარ იქნება.

2023 წლის 30 აგვისტოს, წმიდა საყდრის დესპანი, პაპის ნუნციუსი საქართველოში, არქიეპისკოპოსი ჟოზე აველინო ბეტენკური, პაპმა ფრანცისკემ კამერუნსა და ეკვატორულ გვინეაში წმიდა საყდრის დესპანად დანიშნა. შესაბამისად, არქიეპისკოპოსი საქართველოსა და სომხეთს დატოვებს.

საქართველოში წმიდა საყდრის სადესპანოს განცხადებით, მისი აღმატებულება, ჟოზე აველინო ბეტენკური კავკასიის რეგიონს 2023 წლის ოქტომბრის ბოლოს დატოვებს.

ოთხი კათოლიკე მღვდელი მსახურებისთვის სამრევლოს შეიხვეწის

ეპისკოპოს ვაზოტოს გადაწყვეტილებით, საქართველოში მოღვაწე ხუთი კათოლიკე მღვდელი სამრევლოს შეიხვეწის და 2023 წლის ოქტომბრიდან მსახურებას ახალ ადგილზე შეუდგება.

ცვლილებები შეეხება შემდეგ მღვდელმსახურებს:

მამა ანჟეი გრაჩიკი დატოვებს არალის წინამძღვრის მსახურებას და დაინიშნება გორისა და ბეთლემის სამრევლოების წინამძღვრობას;

მამა დარიუშ კომადოვსკი დატოვებს გორის სამრევლოს და წინამძღვრად იმსახურებს უდე-არალის სამრევლოში;

მამა პაატა ქომოშვილი დატოვებს წმ. პეტრესა და წმ. პავლე მოციქულთა სამრევლოს და წინამძღვრად იმსახურებს ვალეს სამრევლოში;

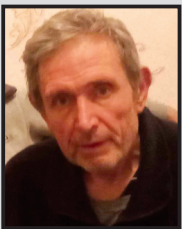
მამა მიხეილ სურმავა დატოვებს ვალეს სამრევლოს და ვიკარად იმსახურებს წმ. პეტრესა და წმ. პავლე მოციქულთა სამრევლოსა და კახეთის რეგიონში.

ახალნაკურთხი მღვდელი **მამა კონსტანტინე აკოფაშვილი** დაბრუნდება რომში, უნივერსიტეტის ბოლო წლის გასავლელად და იცხოვრებს წმიდა კლემენტ რომაელის სამრევლოში.

Catholic.ge

ბანსვენება საუკუნო მიანიჭე მათ, უფალო!

ვაღარიან ვაჟოაკოპიანი
* 05. 11. 1958, ვალე
† 13. 09. 2023, ვალე

თინა თალიაშვილი
* 25. 01. 1939, ვალე
† 16. 07. 2023, ვალე

მარჯალა ტაშნავა
* 12. 02. 1940, ახალციხე
† 17. 06. 2023, ახალციხე

ნინა ჯანაშვილი
* 02. 02. 1934, ვალე
† 03. 07. 2023, ვალე

ავია გოგალაშვილი
* 28. 04. 1937, ვალე
† 06. 08. 2023, ვალე

საბარძეველურ კათოლიკეთა
საბარძეველურ ბარძე
THE MONTHLY BULLETIN OF
CATHOLICS OF GEORGIA - SABA

საბა

ISSN 2720-8001

მისამართი: თბილისი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი CSS
სარედაქციო კონტაქტი: ნუგზარ ხარაიძე, ვერა კო ნოზიძე, შორენა ქარუნაძე, შერაზ ღვინტი, კვიციანი ხათარაძე
მისამართი: თბილისი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი
მისამართი: თბილისი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი, მ. გაბრიელ ბრძანგინი
E-mail: saba.jurnal@gmail.com; რეგისტრაციის №1853, დარსება მანანა ანდროსის მიერ 1995 წელს, © „საბა“